

संपादकीय

कांद्याचा वांदा!

पिंपळगाव बसवंत बाजार समितीच्या सायखेडा उपबाजारामध्ये करंजगाव येथील शेतकरी सुधाकर दरोडे यांच्या गोलटी कांद्याला प्रतिकिंटल ५ रुपयांचा दर मिळाला. प्रतिकिलोला ५ पैशाचा दर मिळाल्यामुळे बळीर-ाजा पुरता बेहाल झाला आहे. या कांद्याचा उत्पादन खर्च किमान ६०० ते ७०० रुपये आहे. याशिवाय वाहतूक व भराई खर्च प्रतिकिंटल ६० रुपये येतो. दरोडे यांच्या कांद्याचे मूल्यांकन अवघे ६५ रुपये झाले. प्रत्यक्षात त्यांना कांदा बाजार समितीत लिलावात आणण्यासाठी ७८० रुपये खर्च आला. उत्पादन खर्च तर दूरच पण वाहतुकीचा खर्चही न निघाल्यामुळे संतापाच्या भरात दराडे यांनी हा कांदा घरी आणून शेतात ओतला. कांद्याच्या दराचे रडगाणे हे आजचे नाही. दरवर्षी व्यापार्यांकडून ठराविक काळात बाजारात कांद्याची कृत्रिम टंचाई निर्माण केली जाते. भाववाढ केली जाते. या भाववाढीचा शेतकऱ्यांना कधीच लाभ मिळत नाही. कारण त्यांच्याकडून व्यापार्यांनी आधीच खरेदी केलेली असते. ज्यावर्षी कांद्याचे उत्पादन अधिक होईल त्यावर्षी व्यापारी शेतकऱ्यांकडून अक्षरशः मातीमोल भावाने कांदा खरेदी करतात व त्याची साठवणूक करून ठेवतात. यावर्षीचे उदाहरण यासाठी बोलके आहे. यंदा शेतकऱ्यांकडून ५०० ते ६०० रुपये प्रतिकिंटल या दराने व्यापार्यांनी कांद्याची खरेदी केली. त्यातील काही कांदा निर्यात झाला आहे आणि काही कांदा साठवून ठेवला आहे. आपल्याकडे साधारणपणे जानेवारी-फेब्रुवारी महिन्यांमध्ये उन्हाळी कांद्याची आवक होते. यंदाच्या वर्षी कांद्याचे उत्पादन दोन कोटी टनांपेक्षा अधिक झाले आहे. देशांतर्गत गरज भागवून सुमारे २५ लाख टन कांदा शिळक राहण-ार असल्याचा अंदाज आहे. त्यामुळे दारामध्ये प्रचंड घसरण झाली असून शेतकरी अडचणीत सापडला आहे. या स्थितीचा फायदा घेत व्यापार्यांनी नवनवीन शकल लढवत शेतकऱ्यांची पिळवणूक करण्याचा, त्यांना नाडवण्याचा प्रयत्न चालवला आहे. अलीकडेच सरकारने फळे-भाजीपाला पणनमुक्त करण्याचा निर्णय घेतला. त्यामुळे व्यापार्यांमध्ये नाराजी होती. त्यातूनच मग अडतीचे कारण पुढे करत संप पुकारण्यात आला. व्यापार्यांना साधारणपणे प्रतिकिंटल ४० रुपये अडत मिळते. ती आता शेतकऱ्यांकडून वसूल करता येणार नाहीये. त्यामुळे होणारे नुकसान टाळण्यासाठी कांद्याचे लिलाव जास्तीत जास्त काळ कसे लांबवता येतील आणि शेतकरी हतबल होऊन कवडीमोल भावाने कांदा विक्रीसाठी आगतिक कसा होईल अशी परिस्थिती निर्माण करण्याचा व्यापार्यांचा प्रयत्न होता. यासाठी कांदा ४५ किलोच्या गोणीतून आणण्याचे आवाहन करण्यात आले. मात्र शेतकऱ्यांना ते शक्य नव्हते. कारण गोणीसाठी किमान ३० रुपये खर्च येतो. बारद-ान, मजुरी, हमाली यांचा एकूण खर्च विचारात घेतला तर शेतकऱ्यांना प्रतिकिंटल १०० रुपये भुईंद सोसावा लागतो. त्यामुळे शेतकऱ्यांनी त्याला नकार दिला. ते स्वाभाविक होते. कारण मुळात गोणीतून कांदा आणण्याचा मुद्दाच अव्यवहार्य आहे. गोणीत भरून आणलेल्या कांद्याचा दर्जा ओळ-खणे कठीण जाते. गोणी फोडून पाहिल्यानंतरच किती कांदा चांगला आहे याबाबतचा अंदाज येतो. गोणीमध्ये भरून आणलेला नीट पाहता न आल्यामुळे दर ठरवताना त्यातील बराच कांदा खराब आहे असे गृहीत धरून दर पाडायचे, अशी व्यापार्यांची खेळी होती. मात्र ती यशस्वी झाली नाही. याचे कारण पणनमुक्तीचा निर्णय घेतल्यामुळे शेतकऱ्यांनी खुल्या बाजारात कांदा विकण्याचा पर्याय निवडला. लासलगाव, पिंपळगाव बाजार समित्या संपामुळे बंद असताना काही शेतकऱ्यांनी नाशिकमध्ये येऊन कांदा विकला. ज्या कांद्याला समितीत ५०० ते ८०० रुपये भाव मिळत होता तोच कांदा १२ ते १३ रुपये प्रतिकिलो दराने विकून दुप्पट फायदा मिळवला. यापूर्वीच्या काळात थेट विक्री करता येत नसल्याने शेतकरी हतबल असायचा. यंदा तो पर्याय उपलब्ध झाल्याने काही शेतकऱ्यांनी त्याचा लाभ घेतला, मात्र सरसकट सर्वच शेतकऱ्यांना ते शक्य नाही. त्यातच यंदा नाशिक, पुण्यासह गुजरात, मध्य प्रदेशामध्येही कांद्याचे विक्रम ी उत्पादन झाले आहे. गेल्या महिन्याभरापासून राज्यामध्ये संततधार पाऊस सुरू आहे. त्यामुळे कांदा साठवणुकीला मर्यादा येत आहेत. त्यातच पुढील महिन्यात नवीन पीक येणार आहे. या सर्वांचा परिणाम म्हणून कांद्याचे भाव गडगडले. त्यामुळे शेतकऱ्यांना मोठे नुकसान सहन करावे लागत आहे. घाऊक बाजारात कांदा किलोमागे ६ रुपयांपर्यंत घसरला आहे. वाहतूक खर्च वगळून किलोमागे ३-४ रुपयेही शेतकऱ्यांच्या हाती पडत आहेत. या भावातून उत्पादन खर्चही वसूल होत नसल्यामुळे शेतकरी संकटात सापडला आहे. गोदामातील कांदा सडू नये यासाठी राज्य सरकारने ५० टक्के तर केंद्र सरकारने ५० टक्के कांदा खरेदी करावा, असा निर्णय बैठकीत झाला आहे. कोणत्या भावाने कांदा खरेदी केला जाणार, तो कोणाकडून खरेदी केला जाणार, व्यापार्यांकडून की शेतकऱ्यांकडून या प्रश्नांची उत्तरे मिळा-लेली नाहीत. बाजारभावाने कांदा खरेदी केला जाणार असल्याचे सांगितले जात आहे. मात्र आताच्या बाजारभावानुसार सरकार कांद्याची खरेदी करणार असेल तर ती शेतकऱ्यांचे नुकसान भरून कसे निघणार, हा प्रश्नच आहे. त्याचबरोबर बाजारभावानुसारच कांदा विकायचा असेल तर शेतकरी तो कांदा सरकारला का विकेल, हाही प्रश्न आहे. आज शेतकऱ्यांकडील कांदा चाळीत सडत चालला आहे. अशावेळी आधी व्यापार्यांकडील कांदा खरेदी करून मग शेतकऱ्यांकडील कांदा घेण्याचा निर्णय झाला तर शेतकऱ्यांचे नुकसानच होणार आहे. हा निर्णय शेतकऱ्यांच्या हिताचा आहे, असे सध्या तरी म्हणता येत नाही. नियमनमुक्ती लागू झाल्यापासून बाजार समित्या बंद कशा राहतील, अशी रणनीती आखण्याचा व्यापार्यांचा प्रयत्न सुरू आहे. शेतकऱ्यांचा कांदा बाजारात येऊच द्यायचा नाही आणि देशा-तील गरज ही आपण साठवलेल्या कांद्यातूनच भागवायची असा व्यापार्यांचा डाव आहे. कांदा साठवणाऱ्या शेतकऱ्यांना धडा शिकवण्यासाठीची ही खेळी आहे. सरकारने ती ओळली पाहिजे. त्यासाठी धोरणात स्पष्टता असणे आवश्यक आहे. आणखी एक मुद्दा म्हणजे या बैठकीत शेतकऱ्यांना थेट अनुदान देण्याबाबत विचार करण्यात येणार असल्याचे सांगितले गेले, मात्र अशाप्रकारे थेट अनुदान देण्यात बरीच गुंतागुंत आहे. सातबारावर शेतकऱ्याची लागवड नोंद असणे आवश्यक असते. अशावेळी पिकवलेला कांदा शेतकऱ्यांचाच आहे की व्यापार्यांचा हे समजणे अवघड असते. जागतिक व्यापार संघाच्या अटी व शर्तीनुसार कुठल्याही शेतकऱ्याला थेट मदत देता येत नाही. ती अप्रत्यक्षरीत्या, इतर स्वरूपात किंवा अदृश्य स्वरूपात द्यावी लागते. त्यामुळे या सर्वांबाबतच सरकारने स्पष्टपणाने धोरण मांडणे आवश्यक आहे.

दि. ३१ ऑगस्ट २०१६

अवयवदान कसे व केंव्हा करता येते?

अवयव दान म्हणजे काय ?

जिवंतपणी अथवा मृत झाल्यानंतर आपले अवयव दुसऱ्या व्यक्तीला देणे म्हणजे अवयव दान होय. अवयवदान हे सर्वश्रेष्ठ दान असून ज्याद्वारे आपण मृत्यूनंतर आपले अवयव दान करून अंतिम स्वरूपी ज्यांचे अवयव निकामी झाले आहेत, अशा अनेक रुग्णांचे प्राण वाचवू शकतो. ज्या रुग्णाचे अवयव कायम स्वरुपी निकामी झाले आहे, अशा रुग्णांसाठी अवयवदान हाच एक आशेचा किरण आहे.

अवयव प्रत्यारोपण / प्रतिरोपण म्हणजे काय ?

मानवी आवयव प्रत्यारोपण म्हणजे आधुनिक वैद्यकीय शास्त्राची एक मोठी उपलब्धीच आहे. या उपचारामध्ये एखाद्या जिवंत वा मृत व्यक्तीचा अवयव अथवा मानवी अवयवाचा काही भाग शस्त्रक्रियेद्वारे विलग करून तो एव-ाद्या गरजवंत रुग्णामध्ये प्रत्यारोपित करतात. ज्यांचा एखादा अवयव कायमस्वरुपी निकामी झाला आहे. अशा रुग्णांसाठी ही प्रमाणित व उपलब्ध अशी उपचार पध्दती आहे.

आपण कोणत्या अवयवांचे दान करू शकतो ?

अ) मेंदू स्तंभ मृत्यू (Brain Death) : मृत व्यक्ती जिची हृदयक्रिया चालू आहे. पण जिचा मस्तिष्क स्तंभ मृत्यू झाला आहे. अशी व्यक्ती बहुतेक प्रमुख अवयवांचे म्हणजे मुत्रपिंड, फुफ्फुस, यकृत, स्वादूपिंड, हृदय, आतडी, डोळे, त्वचा, हृदयाची झडप आणि कानांचे ड्रम यांचे देखील दान करू शकते.

ब) सामान्य मृत्यू (Normal Death) : मृत व्यक्ती जिची हृदयक्रिया बंद पडली आहे. अशी व्यक्ती फक्त डोळे व त्वचा या अवयवांचे दान करू शकते.

क) जिवंत व्यक्ती (Live Donor) : जिवंत व्यक्ती फक्त आपल्या जवळच्या नातेवाईकांसाठीच अवयवदान करू शकते. रुग्ण दात्याच्या जवळचा नातेवाईक म्हणजे आजी, आजोबा, नातू, मुलगा, मुलगी, आई, वडील, भाऊ, बहीण अथवा पती किंवा पत्नी असावा लागतो. या व्यतिरिक्त कोणालाही रुग्णासाठी अवयवदान करायचे असल्यास शासनाची परवानगी घ्यावी लागते. शासन, रुग्ण व दाता यामध्ये काही अर्थिक देवाण घेवाण नसून फक्त प्रेम व सेवेह या नात्यानेच अवयवदान होत आहे, याची खात्री झाल्यावरच अवयवदानास परवानगी देते. जिवंत व्यक्ती फक्त काही मर्यादित आवयवांचे म्हणजेच मूत्रपिंड अथवा यकृताचा काही भाग दान करू शकतो.

मस्तिष्क स्तंभ मृत्यू म्हणजे काय ?

वैद्यकीय शास्त्रानुसार एखाद्या व्यक्तीची चेतना व श्वासोच्छवास कायम स्वरुपी बंद झाल्यास त्याला मृत घोषित करता येते. चेतना व श्वासोच्छवास या दोन्हीचे केंद्र आपल्या मेंदूतील मस्तिष्क स्तंभ या भागात असते. अपघातात डोक्याला मार लागल्याने मेंदूत रक्तस्राव झाल्याने अथवा मेंदूच्या शस्त्रक्रियेनंतर मस्तिष्क स्तंभास कायम स्वरुपी इजा झाल्यास त्या व्यक्तीचा मस्तिष्क स्तंभ मृत्यू होऊ शकतो.

एखाद्या व्यक्तीचे अतिदक्षता विभागात उपकरणांच्या सहाय्याने हृदय कृत्रिमरित्या क्रियाशिल ठेवले असेल तसेच काही ठरविक व प्रमाणित वाचण्यांच्या अद्यारे जर तिचा मस्तिष्क स्तंभ मृत झाल्याचे निश्चित झाले तर त्या व्यक्तीस मृत घोषित करता येते. अशा व्यक्तीचे हृदय जास्तीत-जास्त १६ ते ७२ तासांपर्यंत कृत्रिमरित्या क्रियाशिल ठेवता येते व याच कालावधीत प्रमुख अंतर्गत अवयवांचे दान होऊ शकते. यासाठी त्या रुग्णांच्या जवळच्या नातेवाईकांची संमती आवश्यक असते. असे अवयवदान फक्त शासनाने प्रतिरोपणासाठी मान्यता दिलेल्या रुग्णालयांतील अतिदक्षता विभागात मस्तिष्क स्तंभ मृत्यू झाल्यासच होऊ शकते.

मस्तिष्क स्तंभ मृत्यूचे निदान कसे होते ?

सरकाने मान्यता दिलेले चार डॉक्टर्स एकत्रीतपणे मस्तिष्क स्तंभ मृत्यूच्या चाचण्या करून एखाद्या रुग्णास ब्रेन डेड अथवा मस्तिष्क स्तंभ मृत घोषित करतात. या चार डॉक्टरांचा अवयव प्रत्यारोपणाशी काहीही संबंध

नसतो. मस्तिष्क स्तंभ मृत्यू फक्त अवयव प्रतिरोपणासाठी आणि निव्वळ अवयव काढण्याकरिता सरकारी मान्यता असलेल्या रुग्णालयामध्येच घोषित करता येतो. मस्तिष्क मृत्यूला आपल्या देशात नाही तर जगात मान्यता आहे व मृत व्यक्तीच्या नातेवाईकांना मस्तिष्क स्तंभ मृत्यूचा दाखला देण्यात येतो.

मस्तिष्क स्तंभ मृत अथवा ब्रेन डेड व्यक्ती जगण्याची

माहिती संकलन

जिल्हा माहिती कार्यालय,

हिंगोली ता.जि.हिंगोली

काही शक्यता असते का ?

नाही. एखाद्या व्यक्तीस मस्तिष्क स्तंभ अथवा ब्रेन डेड घोषित केले असेल तर ती व्यक्ती जगण्याची शक्यता अजिबात नसते व ती व्यक्ती मृत असते मस्तिष्क स्तंभ मृत व्यक्ती व कोमातील रुग्ण यामध्ये फरक आहे. कोमातील रुग्ण मृत नसतात व ते परत जगण्याची शक्यता असते. तसेच मस्तिष्क स्तंभ मृत घोषित करणे म्हणजे इच्छामरण असे बिल्कूल नाही. मस्तिष्क स्तंभ मृत व्यक्ती ही मृत असते.

अवयवदान करायचे असल्यास मृत्यू हा रुग्णालयात येणे गरजेचे आहे का ?

हो. मस्तिष्क स्तंभ मृत्यू हा प्रतिरोपणासाठी मान्यता असलेल्या रुग्णालयात घोषित करता येत असल्याने अशा रुग्णालयातील अतिदक्षता विभागातच मृत्यू झाल्यास अवयवांचे दान होऊ शकते. परंतु, डोळे व त्वचा यांचे दान मृत्यूनंतर सहा तासांपर्यंत घरी मृत्यू झाला तरी होऊ शकते.

मस्तिष्क स्तंभ मृत्यू करणे व अवयवदान कायदेशीर आहे का ?

हो. भारतामध्ये मानवी अवयव प्रत्यारोपण कायदा १९९४ नुसार मस्तिष्क स्तंभ मृत्यू व अवयवदान या दोन्हींना मान्यता दिली आहे. या कायद्याची खालील विशेष उद्दिष्टे आहेत.

मस्तिष्क स्तंभ मृत्यूला मान्यता देणे जेणेकरून मृत्यूनंतर अवयवदान होऊ शकेल. रुग्णांच्या उपचारासाठी मृत व्यक्तीचे अवयव काढणे, साठवणे व प्रतिरोपण करणे यावर नियंत्रण ठेवणे. मानवी अवयवांच्या व्यापारावर प्रतिबंध घालणे. कायद्याने अवयव विकणे, विकत घेणे व त्यासाठी जाहिरात किंवा अवयव मिळवून देण्यासाठी व्यापारी तत्व-ावर मध्यस्थी करणे यावर बंदी घालण्यात आलेली आहे.

अवयव दानानंतर मस्तिष्क स्तंभ व्यक्तींचे शरीर त्यांच्या नातेवाईकांना परत दिले जाते का ?

हो. मस्तिष्क स्तंभ मृत व्यक्तीचे अवयव काढल्यानंतर त्याचे शरीर सन्मानपूर्वक त्यांच्या नातेवाईकांना अंत्यविधीसाठी परत दिले जाते. अवयवदान व देहदान या दोन्हींमध्ये फरक आहे. देहदानामध्ये मृताचे शरीर वैद्यकीय प्रशिक्षणासाठी वैद्यकीय महाविद्यालयांमध्ये ठेवून घेतले जाते. अवयवदानामधील सदर अवयव प्रत्यारोपणासाठी वापरले जातात व शरीर नातेवाईकांना परत केले जाते.

दान केलेल्या अवयवांचे वितरण कसे होते ? ते फक्त श्रीमंत व्यक्तींनाच दिले जाते का ?

नाही. गरजू रुग्णांचे वय, रक्त गट, त्यांच्या आज-ाराची तीव्रता, ते किती दिवस अवयवांची प्रतीक्षा करीत आहेत. त्यांची वैद्यकीय गरज या सर्वांसाठी प्रत्येक रुग्णास काही गुण दिले जातात. या सर्व गरजू रुग्णांची एक साम ईक प्रतीक्षा यादी केली जाते व सर्वाधिक गरजू रुग्णास अवयव दिला जातो. रुग्णांची आर्थिक स्थिती, त्याची जात व धर्म याचा प्रमीक्षा यादीत त्याचे स्थान ठरविताना काही

संबंध नसतो. अवयवांचे वितरण हे महाराष्ट्र शासनाने घालून दिलेल्या नियमानुसार विभागीय अवयव प्रत्यारोपण समन्वय समिती यांच्यामार्फत पारदर्शकपणे होते.

मस्तिष्क स्तंभ मृत दात्याच्या नातेवाईकांना अवयव कोणाला दिले आहेत हे कळू शकते का ?

नाही. नातेवाईकांना अवयव मिळालेल्या रुग्णांचे नाव व पत्ता सांगितला जात नाही.

अवयव दान केल्याने मस्तिष्क स्तंभ मृत दात्याच्या शरीरावर काही विद्रुपता येते का ?

नाही. मस्तिष्क स्तंभ दात्याच्या ऑपरेशन थिएटरम ध्ये नेऊन त्याचे अवयव काळजीपूर्वक काढले जातात व शरीरावर विद्रुपता येत नाही. एखाद्या जिवंत व्यक्तीची शस्त्रक्रिया जितक्या काळजीपूर्वक केली जाते. तितक्याच काळजीपूर्वकरितीने अवयव काढले जातात व जखम पुन्हा शिवली जाते. शरीरावर, पोटावर अथवा छातीवर शस्त्रक्रिया केल्याचे टाके मात्र राहतात.

अवयव दानाला धर्माची परवानगी आहे का ?

हो. भारतातील सर्वच धर्मांनी अवयवदानाला पाठिंबा दिला आहे व अवयवदान हे एक पुण्याचे काम आहे.

अवयव दान केल्यानंतर मस्तिष्क स्तंभ मृत व्यक्तीच्या नातेवाईकाला काही मोबदला दिला जातो का ?

नाही. अवयवदानासाठी मस्तिष्क स्तंभ मृत व्यक्तींच्या नातेवाईकाला आर्थिक अथवा कुठल्याही स्वरुपाचा म ोबदला दिला जात नाही. म्हणून अवयवदान हे शुध्द व श्रेष्ठ दान ठरते. परंतु, अवयवदानाला संमती दिल्यानंतर अवयव दानासाठी करण्यात येणाऱ्या चाचण्यांचा तसेच इतर काही वैद्यकीय खर्च मृताच्या नातेवाईकांना करावा लागत नाही.

अवयवदान करायची इच्छा असल्यास काय करावे ?

एखाद्या व्यक्तीस मृत्यूनंतर आपल्या अवयवांचे दान करण्याची इच्छा असल्यास त्यांनी कायद्यानुसार संमतीनु-सार करणे आवश्यक आहे. संमतीपत्रावर एखाद्या जवळच्या सज्जान नातेवाईकांना सही घेणे देखील आवश्यक आहे. असा फॉर्म भरल्यावर त्या व्यक्तीस डोनर कार्ड दिले जाईल, हे कार्ड दात्याने सतत आपल्या जवळ बाळगावे, जेणे करून त्याच्या नातेनाईकांना अथवा मित्र परिवाराला त्याच्या अवयव दान करण्याच्या इच्छेविषयी माहिती होईल.

जरी आपण डोनर कार्डवर सही केली असली तरी आपल्या मृत्यूनंतर आपल्या जवळच्या नातेवाईकांच्या संम ती शिवाय अवयवदान होऊ शकत नाही. म्हणून आपल्या इच्छेविषयी नातेवाईकांना माहिती असणे आवश्यक आहे.

डोनर कार्ड व अवयवदानासंबंधी काही अधिक माहिती हवी असल्यास खालील पत्त्यावर संपर्क साधावा

www.dmargwww.rdonor
महाराष्ट्र अवयव प्रत्यारोपण समन्वय समिती, मुंबई, एल. टी. एम. जी. हॉस्पिटल (सायन हॉस्पिटल), कॉलेज बिल्डींग, दुसरा मजला, औषध भांडाराच्या बाजूला, सायन (पश्चिम), मुंबई-४०००२२. **WWW. ztccmumbai.org,organtransplant@zt ccmimbai.org**, दूरध्वनी ०२२-२४०२८१९७, मो. ९३२००६३४६८, ९१६७६६३४६९. विभागीय अवयव प्रत्यारोपण समन्वयन समिती, पुणे, द्वारा केईएम हॉस्पिटल, रास्ता पेठ, पुणे-११. **www.ztccpune.org**, मो. ९८९०२१००११. विभागीय अवयव प्रत्यारोपण समन्वयन समिती-औरंगाबाद, नेफ्रोलॉजी विभाग, एम. जी. एम. मेडिकल कॉलेज, एन-६, सिडको, औरंगाबाद-४३१००३. **Sudhirkul1979@gmail.com**दूरध्वनी०२४०-२३३३५९१ मो. ९४२२७१३६९१. विभागीय अवयव प्रत्यारोपण समन्वयन समिती, नागपूर, शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय आणि सुपर स्पेशालिटी हॉस्पिटल, मानेवाडा, नागपूर-४४०००३. **raviwankhede@gmail.com**, **gmcssh@gmail.com**, मो. ९४२३६८३३५०.

जागतिक इतिहासाचे मराठी स्पंदन

ज्या काळात जागतिकराजकारण, ते राजकारण घडवणाऱ्या महत्त्वाच्या व्यक्ती, जगातील राष्ट्रांचा इतिहास, भौगोलिक स्थाने आणि त्यांचे सामाजिक-आर्थिक सांस्कृतिक संदर्भ मराठी वाचकाला फारसे अवगत नव्हते, अशा काळात हा सारा अपरिचित प्रांत मराठी वाचकांसमोर अलिबाबाच्या गुहेसारखा उलगडण्यात वि. ग. कानिटकरांचे लेखन कारणीभूत ठरले. विशेषतः हिटलरसारख्या हुकूमशहाविषयी आकर्षण तर होते, पण प्रत्यक्षात चरित्रात्मक आणि कार्यकर्तृत्वाविषयीची वस्तुनिष्ठ माहिती मराठीमध्ये तरी उपलब्ध नव्हती. इंग्रजी ग्रंथांचे वाचन करणारा मराठी वाचकवर्ग हाताच्या बोटारवर मोजण्याइतकाच होता. अशा काळात जागतिक पटलावर घडलेल्या आणि घडणाऱ्या तसेच जागतिक स्तरावर उलथा-पालथ घडवणाऱ्या घटना, व्यक्तींविषयी सांगोपांग, ऐतिहासिक पुराव्यांसह पण ललित, सुगम भाषेत मराठीमध्ये लेखन करण्याचा वसा विगांनी घेतला आणि अखेरच्या क्षासापर्यंत जपला. विगांचे सर्वाधिक गाजलेले आणि आजही लोकप्रिय असणारे लेखन म्हणजे नाझी भस्मासुराचा उदयास्त- प्रथम

माणूस साप्ताहिकातून प्रसिद्ध झाले. माणूसफवे संपादक श्री. ग. माजगांवकर आणि लेखक वि. ग. कानिटकर यानिमित्त-ाने एकत्र आले आणि पुढे दीर्घकाळ श्रीगफ आणि विग असा जोडउल्लेख साहित्य वर्तुळात रूढ झाला. विगांची इनाझी भस्म ासुराचा उदयास्तफ ही लेखमाला प्रथम माणूसमध्ये प्रकाशित झाली आणि गाजली. इतकी की या लेखमालेने माणूसला नवसंजीवनी मिळाली, अशी कबुली स्वतः माजगावकरांनीच दिली आहे. हा काळ होता १९६३ च्या सुमाराचा.. तेव्हा-पासून विगांची लेखणी जागतिक इतिहास मराठी भाषेत जिवंत करत राहिली. वाचकांचा उदंड प्रतिसाद विगांच्या सर्व लेखनाला मिळाला, कारण ते लेखन मराठी वाचकांना थेट जागतिक राजकारण, समाजकारण, राजकारणी, हुकूमशहा, लष्करशहा, त्यांची कारकीर्द, त्यांचे निर्णय, त्याचे जागतिक पटलावरचे परिणाम... या साऱ्यांचे दर्शन वस्तुनिष्ठपणे घडवत होते.

विगांचा जन्म १९२६ चा, विगांच्या जडणघडणीची पुढची दहा-बारा वर्षे (साधारण १९३८ पर्यंत) हा काळ जागतिक

रंगमंचावर विशेषतः युरोपमध्ये धगधगत्या महायुद्धाच्या छायेखालचा मानला जातो.

पहिल्या महायुद्धात हरलेल्या जर्मनीची करण्यात आलेली मानहानी, व्हासयिंच्या तहान्वये जर्मनीवर लादण्यात आलेली खंडणी, जाचक अटी, सर्व बाजूंनी केलेली कोंडी आणि विजीगिष् जर्मन मनांची त्यामुळे होणारी घुसमट.. यांचा योग्य तो अन्वयार्थ अँडॉल्फ हिटलर नामक महत्त्वाकांक्षी माणसाने लावला आणि राजकीय डावपेचांची लढाई जिंकून जर्मनीचा सर्वसत्ताधीश होऊन अवघ्या दहा-बारा वर्षांत जर्मनीचा फिनिक्स पक्षी त्याने पहिल्या महायुद्धाच्या आणि व्हासयिंच्या तहाच्या राखेतून नव्या ताकदीने त्याने उड्डाणासाठी सिद्ध केला. विगांच्या वाचनात विल्यम शिरर लिखित द राइझ अँड फॉल ऑफ थर्ड राइश हा ग्रंथ आल्यावर, त्यांच्यातला अन-वादक, व्यासंगी अभ्यासक, इतिहासतज्ज्ञ जागा झाला आणि या बृहद्ग्रंथाचा अत्यंत यथार्थ अनुवाद नाझी भस्मासुराचा उदयास्त नावाने विगांनी लिहिला. आज इतक्या वर्षांनंतरही हा ग्रंथ वाचकांच्या मोस्ट वॉटेड यादीत अग्रक्रमांकावर आहे.

अपूर्ण कागदपत्रांमुळे आणखी ५७ राजकीय पक्षांची नोंदणी रद्द नोंदणी रद्द झालेल्या पक्षांची संख्या आता २४८ पर्यंत-राज्य निवडणूक आयुक्त

प्रतिनिधी/मुंबई- नोटिस बजावूनही विवरणपत्र्यांच्या व लेखा परीक्षित लेख्याच्या संपूर्ण प्रती सादर न केल्यामुळे आणखी ५७ अमान्यताप्राप्त राजकीय पक्षांचीराज्या निवडणूक आयोगाकडील नोंदणी रद्द करण्यात आली आहे. त्यामुळे नोंदणी रद्द करण्यात आलेल्या पक्षांची एकूण संख्या आता २४८ झाली आहे, अशी माहिती राज्य निवडणूक आयुक्त ज.स. सहारिया यांनी आज येथे दिली.

श्री. सहारिया यांनी सांगितले की, राज्य निवडणूक आयोगाकडे एकूण ३६५ राजकीय पक्षांची नोंदणी झाली होती. त्यात १७ मान्यताप्राप्त राजकीय पक्षांचा समावेश आहे. आयकर विवरणपत्र व लेखापरीक्षण लेख्याची प्रत दरवर्षी राज्य निवडणूक आयोगाकडे सादर करणे बंधनकारक आहे; परंतुही कागदपत्रे सादर न केल्यामुळे एकूण ३२६ अमान्यताप्राप्त राजकीय पक्षांना विविध टप्प्यांत नोटिस बजावण्यात आल्या होत्या. त्यापैकी ७८ पक्षांनी कागदपत्रांची पूर्तता केली; परंतु २४८ पक्षांनी कागदपत्रांची पूर्तता न केल्यामुळे त्यांची नोंदणी रद्द करण्याचा निर्णय राज्य निवडणूक आयोगाने घेतला आहे. २४८ ही संख्या आता नव्याने नोंदणी रद्द करण्यात आलेल्या ५७ पक्षांसह आहे. नोंदणी रद्द करण्यात आलेल्या पक्षांना मुक्त चिन्ह वाटपात प्राधान्य मिळणार नाही.

राज्य निवडणूक आयोगाकडे नोंदणी झालेल्या ३६५ पैकी

यशस्वी अंमलबजावणीबद्दल मुख्यमंत्र्यांकडून अभिनंदन देशातील दहा हागणदारीमुक्त शहरांमध्ये महाराष्ट्रातील पाच शहरांचा समावेश

प्रतिनिधी/मुंबई- केंद्र सरकारच्या नगरविकास मंत्रालयाने जाहीर केलेल्या देशातील पहिल्या १० हागणद-रीमुक्त शहरांच्या यादीत महाराष्ट्रातल्या ५ शहरांचा समवेश असल्याबद्दल आनंद व्यक्त करतानाच या शहरांसह हे अभियान यशस्वीपणे राबविणाऱ्या राज्यातील यंत्रणेचे मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांनी अभिनंदन केले आहे.

हागणदारीमुक्त झालेल्या देशातील पहिल्या १० शहरांची यादी केंद्रीय नगरविकास मंत्रालयाने जाहीर केली आहे. त्यात राज्यातील कागल, मुरुगड, पन्हाळा (जि. कोल्हापूर), वेंगुर्ला (जि.सिंधुदुर्ग), पाचगणी (जि.सा-तारा) या पाच शहरांचा समावेश आहे. राज्यस्तरीय यंत्रणेकडून याबाबतच्या कार्यवाहीचे मुल्यांकन झाल्यानंतर केंद्र शासनाने नियुक्त केलेल्या त्रयस्थ संस्थेकडून तप-ासणी झाल्यानंतर ही शहरे हागणदारीमुक्त झाल्याचे जाहीर

पुरात वाहून आलेल्या वाळूतून होतेय कमाई

प्रतिनिधी/नाशिक- गोदावरी व नासर्डी नदीला ऑगस्टच्या प्रारंभी आलेल्या पुरामुळे घरांचे नुकसान झाले असले, तरी बेकायदा वाळू उपसणाऱ्यांचे फावले आहे. गेल्या पाच वर्षांत प्रथमच मोठ्या प्रमाणात वाळू वाहून आली आहे. नदीकाठी वाळूचे थर साचल्याने बेकायदा वाळ-उपशाला उधाण आले आहे. त्यातून मोठ्या प्रम णात आर्थिक कमाई करून घेतली जात असून, शासनाचा मोठा महसूल बुडत आहे.

त्र्यंबकेश्वर भागात मुसळधार पाऊस झाल्यानंतर गंगापूर धरणात ऑगस्टच्या प्रारंभीच गंगापूर धरण भरले. त्यानंतर सातत्याने पाणी सोडले जात असल्याने त्याबरोबर बारीक वाळू वाहून येत आहे. गोदावरी नदीपात्रात नान्द्रपर्यंत अनेक अडथळे असल्याने वाळू वाहून न जाता नदीकिनाऱ्यावरील सपाट भागामध्ये साचली जात आहे. सोमेश्वर मंदिर, नवश्या गणपती, चांदशी पूल, आस-रामबापू पूल पुढे भाजी बाजार, टाळकुटेश्वर पूल, तपोवनकडून पुढे गेल्यानंतर नांदूर, मानूर येथील दशरथ घाटावर साचलेली वाळू टेम्पोतून वाहून नेली

मोशी परिसरात ढोल-ताशा पथकाची जोरदार तयारी

प्रतिनिधी/अकोला- गणेशोत्सव तोंडावर येऊन ठेपलेला असून, सध्या मोशीमध्ये ढोल-ताशांच्या गजराने परिसर दुमदुमून निघत आहे. मोशी भागात चार ते पाच ढोलप्रमुख ताशा पथके व छोटी-मोठी तीन-चार पथके सध्या सराव करत आहेत. या सरावाचा आवाज सर्वसामान्यांना मात्र बाप्पा येणार असल्याची चाहूल देत असून, संपूर्ण मोशी ढोल-ताशाच्या निनादाने दुमदुमून गेली आहे.

सायंकाळी सहा-सातच्या पुढे मोशीगावच्या कानाकोपऱ्यांतून ढोल-ताशांच्या निनादाचे स्वर गुंजत आहेत. नागेश्वर मंदिरापासून ते बोराटे आळी, देहूरस्ता, शिवाजी वाडी, आल्हाटवाडी आदी ठिकाणी ढोल-ताशांचा दणद-णाट चौफेर सुरू आहे. मोशी गावाला ऐतिहासिक आणि सांस्कृतिक वारसा आहे.

छत्रपती, मधली तालीम आणि बोराटे तालीम झांज पथके ही मुहूर्तमेढ

रोवणारी आहेत. त्यानंतर पारंपरिक वाद्याची पालवी फुटलेले बजरंग दलाचे ढोल-ताशा पथक,वाघजाई ढोल-ताशा-पथक आदी सध्या मोशी भागात मोठऱ्या प्रमाणात प्रसिद्धीच्या झोतात आहेत.

येथील ढोल -ताशा पथकांना सध्या म

ोठी मागणी असून, काही पथकांच्या तर

सर्वच तारखा फुल झाल्या आहेत. मुंबई, पुणे शहरातील मंडळे येथील पथकांना सुपारी देत असून, गेल्या कित्येक वर्षांची परंपरा आजही मोशीकरांनी जपल्याचे दिसून येते. मोशीतील पथकामध्ये मुलींचा सहभाग लक्षणीय आहे.

प्रत्येक वर्षी या पथकांमध्ये आणखी एका पथकाची भर पडत आहे. ही पारंपरिक वाद्याची चळवळ आणखी फोफावत आहे. मुलांच्या खांद्याला खांदा लावून ढोल बडविणार्या मुलींचेही प्रमाण लक्षणीय आहे. जवळपास सर्वच पथके गणेशोत्सवापूर्वी रोज सायंकाळी दोन तास सराव करतात.

विविध पुरस्कारांसाठी सामाजिक न्याय विभागामार्फत अर्ज करण्याचे आवाहन

प्रतिनिधी/मुंबई- मागासवर्गाच्या कल्याणासाठी कार्य करणाऱ्या संस्था, व्यक्ती यांना सामाजिक न्याय विभागामार्फत देण्यात येणाऱ्या विविध पुरस्कारांसाठी अर्ज करण्याचे आवाहन करण्यात आले आहे. अर्ज करण्याची अंतिम तारीख १० सप्टेंबर २०१६ आहे.

सामाजिक न्याय विभागामार्फत शाहू, फुले, आंबेडकर पारितोषिक, साहित्यरत्न लोकशाहीर अण्णा भाऊ साठे पुरस्कार, पद्मश्री कर्मवीर दादासाहेब गायकवाड पुरस्कार, संत रविदास पुरस्कार आदी पुरस्कारांचे वितरण करण्यात येते. या पुरस्कारासाठी मागासवर्गीय, वंचित, दिव्यांग, ज्येष्ठ नागरिक, व्यवसनमुक्ती अंधश्रद्धा आदी क्षेत्रात काम करणाऱ्या संस्था तसेच व्यक्तिकडून अर्ज मागविण्यात आले आहेत. पुरस्कारासाठी अटी व शर्ती याबाबतच्या माहितीसाठी इच्छुक व्यक्ती व संस्था यांनी संबंधित जिल्ह्यांचे सहायक आयुक्त, समाज कल्याण यांच्या कार्यालयाकडे संपर्क साधावा, असे आवाहन समाज कल्याण आयुक्तांनी केले आहे.

संपात सहभागी होणाऱ्यांवर शिस्तभंगाची कारवाई

प्रतिनिधी/मुंबई- अकरा केंद्रीय कर्मचारी संघटनांनी कर्मचाऱ्यांच्या विविध मागण्यांसंदर्भात दि. २ सप्टेंबर, २०१६ रोजी देशव्यापी लाक्षणिक संप पुकारला आहे. महाराष्ट्र नागरी सेवा (वर्तणूक) नियम, १९७९ मधील नियम ६च्या तरतुदीन-ुसार महाराष्ट्र राज्य शासक्रीय-निमशासकीय अधिकारी/कर्मचारी यांच्या संघटनेने पुकारलेला संप हा बेकायदेशीर ठरतो. त्यामुळे संपात सहभागी होणाऱ्या अधिकारी/कर्मचारी यांच्या विरुध्द शिस्तभंगाची कारवाई करण्यात येईल, असे सामान्य प्रशासन विभागाने प्रसिध्दीपत्रकाद्वारे कळविले आहे. केंद्र शासनाचे काम नाही, वेतन नाहीहे धोरण राज्य शासनही अनुसरत आहे.

शहर परिवर्तन आघाडी, चाळीसगाव, अहमदनगर-१) महानगर विकास आघाडी, २) अहमदनगरबहुजनक्रांती सेना, पुणे- १) लोणावळा शहर विकास आघाडी, २) भारतीय लोकसेवा पार्टी, ३) जनमतविकास आघाडी, सासवड, ४) नेताजी काँग्रेस सेना, ५) नागरिक हित संरक्षण मंडळ विकास आघाडी, दौंड, ६) लोकशाही क्रांती आघाडी, ७) रिपब्लिकन सोशालिस्ट पार्टी, ८) हिंदुस्थान जनता पार्टी, सोलापूर- १) लोकराजा शाहू विचार आघाडी, २) मंगळवेढा शहर विकास आघाडी, ३) पंढरपूर लोकशाही आघाडी, पंढरपूर, सातारा- १) नगर विकास आघाडी, म्हसवड, २) राजेम नेपार्टी, कोल्हापूर- १) ब्लॅक पॅन्थर, २) पेठ वडगाव विकास आघाडी, औरंगाबाद- १) लोकविकास पार्टी, २) भारतीय आसरा लोकमंच, नांदेड- १) महिला मानव विकास आघाडी, जालना- १) नगर विकास आघाडी, परतूर, लातूर- १) अखिल भारतीय सुशिक्षित बेरोजगार युवक संघटना पार्टी, २) मातंग मुक्ती सेना, अमरावती-१) प्रहारपक्ष, २) जनविकास काँग्रेस, ३) अमरा-वती जनकल्याण आघाडी, यवतमाळ- १) नगर विकास आघाडी, दारव्हा, २) परिवर्तन विकास आघाडी, बुलडाणा- १) मलकापूर शहर सुधार आघाडी, २) नांदुरा नवनिर्माण आघाडी, चंद्रपूर- १) रिपब्लिकन आंदोलन, नागपूर- १) पीपल्स रिपब्लिकन पार्टी आणि दिव्ही- १) रिपब्लिकन पार्टी ऑफ इंडिया- एकतावादी.

लालबागमधील गणपती विसर्जन मार्गाची पालकमंत्री सुभाष देसाई यांनी केली पाहणी -

मार्गावरील खडे तातडीने बुजविण्याचे निर्देश

प्रतिनिधी/मुंबई- मुंबई शहरातील

लालबाग परिसरातील गणपती मंडळांच्या विसर्जन मिरवणूक मार्गाची राज्याचे उद्य-गेग मंत्री तथा मुंबई शहराचे पालकमंत्री सुभाष देसाई यांनी आज पाहणी केली आणि मिरवणूक मार्गातील खडे तातडीने बुजविण्याचे निर्देश संबंधित यंत्रणांना दिले.

श्री. देसाई यांनी आज लालबागमधील मंडळांच्या विसर्जन मिरवणूक मार्गाची पाहणी केली. यावेळी आमदार अजय चौधरी, बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या अतिरिक्त आयुक्त पळ्खी दराडे, पो-लीस उपायुक्त के. अंबिका, सहायक महानगरपालिका उपायुक्त श्री. वाघाळकर, महानगरपालिकेच्या नगरसेविका ममता चेंबूरकर, बृहन्मुंबई सार्वजनिक गणे-शोत्सव समन्वय समितीचे अध्यक्ष नरेश दहिबागकर, प्रमुख कार्यवाह गिरीश वालावलकर, लालबागचा राजा गणेशोत्सव मंडळाचे अध्यक्ष बाळासाहेब कांबळे आदी

संस्थाचालकांनी आदेश धुडकावला, तक्रार निवारण अधिकारी नेमण्याची १० ऑगस्टची मुदत संपली

शाळेतच तक्रार निवारण अधिकारी नेमून तक्रारी

निकाली काढण्याचे आदेश २६ जुलै रोजी पत्र काढून बजावले. त्या निर्णयानुसार प्रत्येक शाळेत १० ऑगस्टपर्यंत तक्रार निवारण अधिकारी नेमून त्याचे नाव दर्शनी भागावर फलक लावण्यास सांगितले होते.

शिक्षण आयुक्तांच्या सूचनेनुसार शिक्षण संचालक शरद गोसावी यांनी २६ जुलैला सर्व शिक्षण अधिकाऱ्यांना आदेश जारी केले.

मराठवाडा संचार (मराठी दैनिक) Reg. No.- MAHMAR47864/2016 T.C.

प्रकाशक, मुद्रक, मालक : शाम अरुणराव शेवाळकर, **मुद्रणस्थळ :** शाम प्रिंटर्स, अंतुले नगर, अंधारवाडी, हिंगोली ता.जि.हिंगोली- ४३१५१३ (महा.), **प्रकाशन स्थळ :** कार्यालय, दैनिक मराठवाडा संचार, अंतुले नगर, अंधारवाडी, हिंगोली ता.जि.हिंगोली- ४३१५१३ (महा.) **संपादक :** शाम अरुणराव शेवाळकर मो.: ८१४९७२४०६८, फॅक्स नं.- ०२४५६ (२२२३८८) (सर्व वाद हिंगोली न्यायालया अंतर्गत) प्रकाशित झालेल्या सर्व लेख व वृत्तांशी संपादक सहमत असतीलच असे नाही. (पी.आर.बी.अॅक्टनुसार संपादक जबाबदार)

Email : marathwadasanchar2015@gmail.com

पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी होळकरांचे विचार आजही दिशादर्शक –मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस

प्रतिनिधी/अमरावती-सर्वसामान्यांचे हित साधणे, सर्वांना न्याय मिळवून देणे हा हेतू ठेवून पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी होळकरांनी राज्यकारभार केला. त्यांनी खऱ्या अर्थाने लोकशाही प्रस्थापित केली. राज्यकारभार कसा करावा याचा आदर्श अहिल्यामातेने घालून दिला. त्यांचे विचार आजही दिशादर्शक आहेत, असे मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांनी आज सांगितले.

मध्य प्रदेशातील महेश्वर या पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी होळकरांच्या कर्मभूमीत नर्मदेच्या काठावर आज २२१ व्या पुण्यतिथीनिमित्त कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले होते. त्यावेळी

मुख्यमंत्री श्री. फडणवीस बोलत होते. या कार्यक्रमाला मध्यप्रदेशचे शिक्षण मंत्री विजय शाह, खासदार नंदकुमार चव्हाण, खासदार हेमामालिनी, खासदार सुभाष पटेल, आमदार अनिल गोटे, आमदार राजकुमार मेव, नगराध्यक्ष दामोदर महाजन, अनुसूचित जाती आयोगाचे अध्यक्ष भूपेंद्र आर्य, जिल्हाधिकारी अशोक वर्मा, पोलीस अधीक्षक अमित सिंग आदी उपस्थित होते.

मुख्यमंत्री श्री. फडणवीस म्हणाले की, अहिल्यादेवींचे कार्यकर्तृत्व महाराष्ट्रालाच नव्हे तर देशाला भूषणावह आहे. नर्मदेच्या घाटावर त्यांचे यथोचित स्मारक व्हावे, यासाठी शासन सहकार्य करेल.

धनगर समाज हा पराक्रमी व कष्टकरी आहे, असे सांगून मुख्यमंत्री श्री. फडणवीस म्हणाले, धनगर समाजाच्या आरक्षणाच्या बाबतीत सांविधानिक प्रक्रिया सुरु आहे. त्यासाठी शासन प्रयत्नशील आहे. धनगर समाजाच्या विकासासाठी निधी कमी पडू दिला जाणार नाही.

खासदार नंदकुमार चौहान म्हणाले, अहिल्यादेवी होळकर, शिवाजी महाराज व महाराणाप्रताप अशा महापुरुषांचा आदर्श सतत प्रेरक असतो. त्यामुळे त्यांची शिकवण ठेवून काम केले पाहिजे. नर्मदा घाटावर उभारण्यात येणारे अहिल्या देवींचे भव्य स्मारक सर्वांसाठी प्रेरक ठरेल, असे

खासदार हेमामालिनी यांनी सांगितले.

प्रारंभी मुख्यमंत्री फडणवीस यांनी अहिल्यामातेचा राजवाडा, न्यायदानाची जागा, मंदिर या स्थळांची पाहणी केली. त्यांनी अहिल्या घाटावरील अहिल्यामातेच्या स्मारकाची पूजा केली.

यावेळी मध्यप्रदेशचे शिक्षण मंत्री विजय शाह, आमदार अनिल गोटे, आमदार राजकुमार मेव यांची समयोचित भाषणे झाली. समितीचे अध्यक्ष पी. के. गुप्ता, ड. नेमी यांच्यासह शिक्षण मंत्री विजय शाह, आमदार मेव यांनी स्वागत केले.

फोर्स वन प्रशासकीय इमारतीचे गुरुवारी मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांच्या हस्ते उद्घाटन

प्रतिनिधी/मुंबई-महाराष्ट्र राज्य पोलीस गृहनिर्माण व कल्याण महामंडळ मर्यादित यांचेमार्फत बांधण्यात आलेल्या फोर्स वन प्रशासकीय इमारत, वसतिगृह, १४० अधिकारी व कर्मचारी निवासस्थानांचा उद्घाटन सोहळा मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांच्या हस्ते उद्या गुरुवार दिनांक ०१ सप्टेंबर २०१६ रोजी सकाळी १०.४५ वा. फोर्स वन मुख्यालय, राज्य राखीव पोलीस बल गट क्र. ८ च्या बाजूला, गोरगांव (पूर्व) मुंबई येथे होणार आहे.

या कार्यक्रमास मुंबई शहराचे पालकमंत्री सुभाष देसाई, मुंबई उपनगराचे पालकमंत्री विनोद तावडे, गृह (शहरे) राज्यमंत्री डॉ. रणजीत पाटील, गृह (ग्रामीण) राज्यमंत्री दिपक केसरकर, गृहनिर्माण राज्यमंत्री रविंद्र वायकर, खासदार गजानन किर्तीकर, गृह विभागाचे अपर मुख्य सचिव के. पी. बक्षी, पोलीस महासंचालक सतीश माथूर हे प्रमुख पाहुणे म्हणून उपस्थित राहणार आहे.

या उद्घाटन सोहळ्यास उपस्थित राहण्याचे आवाहन महाराष्ट्र राज्य पोलीस गृहनिर्माण व कल्याण महामंडळाचे व्यवस्थापकीय संचालक तथा पोलीस महासंचालक व्ही. डी. मिश्रा, दहशतवाद विरोधी पथकाचे अपर पोलीस महासंचालक अतुलचंद्र कुलकर्णी, फोर्स वन चे विशेष पोलीस महानिरीक्षक विजयसिंह जाधव यांनी केले आहे.

राज्य वन्यजीव मंडळाची बैठक बोलावून हूमन प्रकल्पाच्या कामाला गती द्यावी- सुधीर मुनगंटीवार

प्रतिनिधी/मुंबई-राज्य वन्य जीव मंडळाची बैठक बोलावून हूमन प्रकल्पाच्या कामाला आवश्यक असलेली मान्यता घ्यावी व या प्रकल्पाच्या कामाला गती द्यावी अशा सूचना आज वनमंत्री सुधीर मुनगंटीवार यांनी दिल्या.

सह्याद्री अतिथीगृहात यासंबंधी झालेल्या बैठकीत ते बोलत होते. बैठकीस नियोजन विभागाचे अपरमुख्य सचिव सुनील पोरवल, प्रधान सचिव व्ही. गिरीराज, जलसंपदा विभागाचे प्रधान सचिव आय.एस.चहल यांच्यासह वरिष्ठ शासकीय अधिकारी उपस्थित होते.

विदर्भ पाटबंधारे विकास महामंडळाच्या अखत्यारीत येत असलेला हूमन प्रकल्प हा मोठा प्रकल्प असून यातून विदर्भाच्या विकासाला मोठी गती मिळणार आहे. हा प्रकल्प ताडोबा अंधारी व्याघ्र प्रकल्पाच्या बफर झोनमध्ये येत असल्याने पर्यावरणीयदृष्ट्या संवेदनशील

क्षेत्रात येतो. त्यामुळे या प्रकल्पास राष्ट्रीय वन्यजीव मंडळाची मान्यता घेणे आवश्यक आहे. राज्य वन्यजीव मंडळाच्या बैठकीत हा विषय लवकरात लवकर आणल्यास राज्य वन्यजीवन मंडळाच्या मान्यतेच्या शिफारसीसह हा प्रस्ताव राष्ट्रीय वन्यजीव मंडळाच्या मान्यतेसाठी पाठवणे शक्य होणार आहे. त्या अनुषंगाने या प्रस्तावास राज्य वन्यजीव मंडळाची मान्यता घेण्यासाठी मुख्यमंत्र्यांच्या अध्यक्षतेखाली असलेल्या या समितीची बैठक लवकरात लवकर आयोजित करून या कामास गती दिली जावी, असे वित्तमंत्री सुधीर मुनगंटीवार यांनी यावेळी सांगितले.

सह्याद्री अतिथीगृहात यासंबंधी झालेल्या बैठकीत ते बोलत होते. बैठकीस नियोजन विभागाचे अपरमुख्य सचिव सुनील पोरवल, प्रधान सचिव व्ही. गिरीराज, जलसंपदा विभागाचे प्रधान सचिव आय.एस.चहल यांच्यासह वरिष्ठ शासकीय अधिकारी

उपस्थित होते.

आजच्या बैठकीत पळसगाव आमडी उपसा सिंचन योजना, ता. बल्लारपूर- जि. चंद्रपूर या प्रकल्पासंदर्भात कोटगल बॅरेज, माजी मालगुजारी तलावांचे निकष बदलणे या संदर्भातही चर्चा झाली. पूर्व विदर्भात ते वर्षापूर्वी बांधलेले साधारणतः मालगुजारी तलाव आहेत. खरीप पीकासाठी संरक्षित सिंचनाची सुविधा म्हणून व उन्हाळ्यात पिण्यासाठी पाण्यासाठी या तलावांचा वापर होतो. यापैकी हेक्टर लाभक्षेत्रावरील माजी मालगुजारी तलाव व्यवस्थापनासाठी जलसंपदा विभागाकडे देण्यात आले आहेत. भंडार्यातील, गोंदियातील, चंद्रपूर मधील आणि गडचिरोली जिल्ह्यातील अशा एकूण माजी मालगुजारी तलावांची एकत्रित सिंचन क्षमता, हेक्टर इतकी आहे. या तलावातील गाळ काढण्याचे तसेच विशेष दुरुस्तीचे काम करण्यात येत असल्याची माहिती बैठकीत देण्यात आली.

कॅमेरामन जयप्रकाश नाईक यांना भावपूर्ण निरोप

प्रतिनिधी/मुंबई- माहिती व जनसंपर्क महासंचालनालयातील टी. व्ही. कॅमेरामन जयप्रकाश नाईक हे प्रदीर्घ सेवेनंतर नियत वयोमर्यादांनुसार आज सेवानिवृत्त झाले. त्यांना एका कार्यक्रमात निरोप देण्यात आला.

यावेळी संचालक (माहिती/प्रशासन) देवेंद्र भुजबळ म्हणाले की, श्री नाईक यांनी अत्यंत कर्तव्यदक्षतेने आणि जबाबदारीने काम केले. कोणत्याही कामात उत्साहाने श्री. नाईक सहभागी होत असत. अत्यंत कठिण परिस्थितीत त्यांनी प्रसंगी जीवावर उदार होऊन छायाचित्रण केले आहे, असे सांगून श्री. भुजबळ यांनी श्री. नाईक यांना पुढील वाटचालीसाठी शुभेच्छा दिल्या.

श्री नाईक म्हणाले, माझ्या वडिलांनीही याच महासंचालनालयात

निष्ठेने सेवा केली होती. त्यांचा वारसा यशस्वीपणे चालविल्याचा आनंद असल्याची भावना श्री. नाईक यांनी यावेळी व्यक्त केली.

माहिती व जनसंपर्क महासंचालनालयातील टी. व्ही. कॅमेरामन जयप्रकाश नाईक हे प्रदीर्घ सेवेनंतर नियत वयोमानानुसार आज सेवानिवृत्त झाले. त्यांना एका कार्यक्रमात निरोप देण्यात आला. याप्रसंगी उपसंचालक (लेखा) राजेश भोईर, वरिष्ठ सहायक संचालक विलास कुडके, सहायक संचालक हर्षवर्धन पवार, सहकारी सर्वश्री नरेंद्र बावीसकर, दिलीप गांगुर्डे, प्रमोद इमूलवार यांनी आपले मनोगत व्यक्त केले. उपसंचालक (प्रकाशने) सुरेश वांदिले यांनी सूत्रसंचालन केले. यावेळी जयप्रकाश नाईक यांचे कुटुंबीय, अधिकारी, कर्मचारी उपस्थित होते.

दैनिक

मराठवाडा संचार

प्रतिनिधी नेमणे आहे

मराठवाड्यातील सर्व जिल्ह्यातील होतकरून युवक व युवतींना पत्रकारीता क्षेत्रात काम करण्याची सुवर्ण संधी. आपल्या गावातील होणाऱ्या अन्याय व अत्याचाराविरोधात आवाज उठवून जनतेस न्याय मिळवून देण्याची एक सुवर्ण संधी चला तर लवकर संपर्क साधावा.

● पात्रता ●

किमान १२ वी पास, उत्तम संभाषक कौशल्य, वाचनाची आवड आवश्यक, बि.जे. असल्यास प्राधान्य.

● संपर्क ●

दैनिक मराठवाडा संचार जिल्हा कार्यालय, हिंगोली चौधरी कॉम्प्लेक्स, नांदेड नाका, नारायण नगर, हिंगोली ता.जि.हिंगोली मो. 9373194279, 8856952182, 8149724068.

नॅशनल बॅटरी

Authorised Dealer

प्रो.प्रा. आबेद अली जागीरदार
मो. -9420192156.

आमच्या येथे सर्व प्रकारचे बॅटरी व इनव्हर्टर मिळतील

- बॅटरी व इनव्हर्टर विक्री व दुरुस्ती ●
- बाजारभावा पेक्षा कमी दरात..., ● सर्व कंपनीचे बॅटरी व इनव्हर्टर
- घरपोच सेवा, ● डिस्टील वॉटर होलसेल विक्रेता,
- सर्व प्रकारच्या वाहनासाठी बॅटरी उपलब्ध.

पत्ता- पलटन मरजीद समोर, नविन मोंढा, हिंगोली
संपर्क- जुबेर अली जागीरदार, मो. -7057381713.

हिंगोली रेल्वे स्टेशन वेळापत्रक

हिंगोलीकडून अकोल्याकडे जाणाऱ्या गाड्या

गाडी नं.	गाडीचे नाव	दिवस	वेळ
१२७२०	हैद्राबाद-अजमेर सुपरफास्ट (व्हाया नांदेड)	मंगळवार/गुरुवार	०३.२५
११४०४	कोल्हापुर-नागपुर एक्सप्रेस (व्हाया लातूर-परभणी)	मंगळवार/शनिवार	०४.२५
११७१४	सिकंदराबाद-जयपुर एक्सप्रेस (व्हाया अमरावती नरखेड)	मंगळवार	०५.००
११२०१	एलटीटी (कुर्ला)-अजनी(नागपुर) एक्सप्रेस	मंगळवार	०६.२०
५७५८२	पुर्णा-अकोला पॅसेंजर	दररोज	०८.४०
११३०२	यशवंतपुर-इंदौर एक्सप्रेस (व्हाया अमरावती नरखेड)	गुरुवार	०८.५०
११४०५	पुर्ण-अमरावती एक्सप्रेस (व्हाया लातूर)	सोमवार/शनिवार	१०.१५
१२७६५	तिरुपती-अमरावती सुपरफास्ट (व्हाया नांदेड)	रविवार/बुधवार	१०.४५
१७६२३	हजुरसाहेब नांदेड-बिकानेर एक्सप्रेस (व्हाया जलगांव सुरत)	गुरुवार	११.००
१२४८५	नांदेड-श्रीगंगानगर सुपरफास्ट (व्हाया मलकापुर खंडवा)	रविवार/सोमवार/गुरुवार	१३.००
१२४२१	हजुरसाहेब नांदेड-अमृतसर सुपरफास्ट (व्हाया खंडवा)	बुधवार	१३.००
२२४५७	हजुरसाहेब नांदेड-नागलडॅम- उना हिमाचल एक्सप्रेस	शनिवार	१३.००
१७६३९	काचीगुडा-अकोला (इंटरसिटी) एक्सप्रेस	दररोज	१५.३०
५७५४०	परली-अकोला पॅसेंजर	दररोज	१७.२०
५७५८४	पुर्णा-अकोला पॅसेंजर	दररोज	२३.४०

हिंगोलीकडून पुर्णाकडे जाणाऱ्या गाड्या

गाडी नं.	गाडीचे नाव	दिवस	वेळ
५४५८३	अकोला - पुर्णा पॅसेंजर	दररोज	०१.२०
५७५८१	अकोला - पुर्णा पॅसेंजर	दररोज	०८.२०
१२७६६	अमरावती - तिरुपती सुपरफास्ट (व्हाया नांदेड)	सोमवार/गुरुवार	१०.१०
११३०१	इंदौर - यशवंतपुर (व्हाया अमरावती नरखेड)	सोमवार	१३.३५
१७६४०	अकोला-काचीगुडा (इंटरसिटी) एक्सप्रेस	दररोज	११.२५
१२७१९	अजमेर-हैद्राबाद सुपरफास्ट (व्हाया नांदेड)	गुरुवार/शनिवार	१७.१५
५७५३९	अकोला - परली पॅसेंजर	दररोज	१६.४०
१२४८६	श्रीगंगानगर- नांदेड सुपरफास्ट (व्हाया मलकापुर खंडवा)	रवि/बुध/शनि	२१.१०
१२४२२	अमृतसर- हजुरसाहेब नांदेड सुपरफास्ट (व्हाया खंडवा)	मंगळवार	२१.१०
२२४५८	उना(हिमाचल)-नांदेड एक्सप्रेस	शुक्रवार	२१.१०
११७१३	जयपुर-सिकंदराबाद एक्सप्रेस (व्हाया अमरावती नरखेड)	रविवार	२२.००
११४०३	नागपुर-कोल्हापुर एक्सप्रेस (व्हाया परभणी-लातूर)	मंगळवार/शनिवार	२२.००
११४०६	अमरावती-पुणे एक्सप्रेस (व्हाया लातूर)	सोमवार/शनिवार	२२.००
१७६२४	बिकानेर-हजुरसाहेब नांदेड एक्सप्रेस (व्हाया जलगांव सुरत)	रविवार	२३.२०
११२०२	अजनी(नागपुर) -एलटीटी(कुर्ला) एक्सप्रेस	शुक्रवार	२३.४०